Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov.

Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravniški prostori: 2657 S. Lawndale Ave.

Office of Publication: 2657 South Lawndale Ave. Telephone, Rockwell 4904

LETO—YEAR XXIII. | Cena lista je $6.00 | Entered as second-class matter January 28, 1918, at the post-office of Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. | Chicago, Ill., sobota, 28. junija (June 28), 1930. | Subscription $6.00 Yearly | ŠTEV.—NUMBER 151

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

Število brezposelnih domnevajo na 2,298,558

Domnevanje bazira na prijavljenih številkah četrtine rezultata ljudskega štetja po vsej deželi. Največ brezposelnih delavcev so našteli v Chicagu in v državi Ohio

Washington, D. C.—Biro za ljudsko štetje je poročal 26. junija, da je bilo v zadnjem aprilu 2,298,558 brezposelnih delavcev po vseh Združenih državah. To število je domnevano na podlagi doslej prijavljenih rezultatov ljudskega štetja, ki pokrivajo eno četrtino totalnega prebivalstva. Številke se nanašajo na vse države in na podlagi tega smatra direktor cenzusa, da reprezentirajo približno aktualno stanje.

Doslej so cenzusni nadzorniki vseh distriktov poročali, da so našteli 574,647 brezposelnih delavcev, obenem so našteli 29,264,480 prebivalcev. To znači dva odstotka od naštetega prebivalstva. Na podlagi tega, ako dva odstotka obveljata povprečno za vse distrikte, so dobili domnevano število 2,298,558 za vso deželo.

Kolikor je doslej znano, so našteli največ brezposelnih napram prebivalstvu v državi, v državi Ohio, namreč 3.3 odstotke prebivalstva ali 38,211 na 1,151,818 prebivalcev. V desetih ohijskih mestih, ki imajo skupno 600,329 prebivalcev, je 19,817 brezposelnih delavcev.

Najvišji odstotek brezposelnosti napram prebivalstvu v mestih so našli v Chicagu. Od 1,252,703 prebivalcev v Chicagu so našteli 52,276 brezposelnih ali 4.3 odstotke vsega prebivalstva.

V Texasu so našteli v 91 okrajih 23,937 brezposelnih ali 1.1%.

Slučaj stavkolomca pred imigracijskim odsekom

Ameriška delavska federacija in nogavičarska unija zahtevajo deportacijo

Washington, D. C.—Pred imigracijskim odsekom delavskega departmenta je slučaj Edwarda Singherja, po poklicu stavkolomca, ki je bil uposlen pri Kraemer Hosiery Mills v Nazarethu, Pa., kjer so ga potrebovali za razbijanje stavk. Singher, ki je prišel v Ameriko nepostavnim potom, bo ali deportiran v Kanado, kakor zahteva Ameriška delavska federacija — v tem slučaju mu bo legalen povratek onemogočen za vedno — ali pa se mu bo dovolilo, da se sam vrne v Kanado, kar bi pomenilo, da bi se lahko vrnil nazaj pod kvoto.

Povelje za njegovo deportacijo je bilo izdano že v mesecu januarju, a se ga dozdaj še ni izvršilo, ker mogočni Kraemer koncern napenja vse sile, da reši svojega zvestega hlapca zaslužene kazni. Singher je bil že enkrat aretiran pod obtožbo nasilstva, ki ga je izvajal nad stavkarji, toda porota, na katero je vplivala kompanija, ga je oprostila. ADF in unija nogavičarjev, sta zdaj napeli vse svoje sile, da se ga izžene iz dežele.

Brezposelnost v Wisconsinu

Milwaukee, Wis. — Glasom zadnjih znanih uradnih podatkov je izgubilo delo tekom aprila 0.7% delavcev, obenem pa so se znižale plače ostalim delavcem za 1.5 odstotka. Delovni čas v 32 livarnah se je podaljšal od 45.6 v marcu na 49.5 v aprilu. Poročila desetih javnih uposlevalnih agencij javljajo, da je delo na razpolago samo sto prosilcem izmed 159.

Brezposelnost v Detroitu

Armada brezposelnih stalno narašča. Slabi izgledi za bližnjo bodočnost

Detroit, Mich.—(FP)—Mestna vlada se je odločila za tridesetmilijonski gradbeni program, da se vsaj delno omeji velika brezposelnost v mestu in da umiri naraščajočo nezadovoljnost delavskih mas. Delati pa se začne šele v avgustu in do takrat je še daleč, posebno za brezposelne delavce.

Nezaposlenost se stalno veča. Ford je odpustil nadaljnih sedem tisoč delavcev; Packard je odpustil približno 50% svojih delavcev ter skrčil število pisarniških uslužbencev; Cadillac tovarne se zapro v juliju za najmanj dva tedna. Fordovi preddelavci so sporočili delavcem, naj se pripravijo na enomesečne "počitnice" v juliju in ne, kot se je izjavilo poprej, samo na dva tedna. To pomeni, da bo odpuščenih na tisoče delavcev iz drugih avtomobilskih tovaren, ki delajo za Forda.

Poroča se, da se je v mestu ustanovila liga za zavarovanje brezposelnih delavcev, katera zahteva posêben amendment k državni ustavi, ki bi določal, da je vsak brezposeln delavec upravičen do dvanajsttedenske podpore, ki ne sme presegati zneska dvajset dolarjev na teden. V sklad, kateri bo potreben v ta namen, bodo morali prispevati tudi delodajalci. To je seveda šele načrt, ki morda ne bo tako kmalu uresničen.

Domač drobiž

Iz Chicaga: V četrtek zjutraj je zgorel plesni paviljon "O. Henry Park" v Willow Springsu, ki je bil lastnina Johna Verderbarja, bivšega gl. tajnika SNPJ. Gasilni uradniki sklepajo, da je bil ogenj podtaknjen. V kleti uničenega plesišča so našli tri petgalonske posode od nafte in dve zunaj poslopja. Škoda se ceni na $75,000.

Iz Clevelanda: Umrli so: Mary Cimperman, stara 53 let; tu je bivala 24 let in zapušča moža in tri sinove. Ella Žagar, stara 65 let. Jack Kovač, star 55 let in doma iz Matene od Iga pri Ljubljani; tu je bil 30 let in zapušča ženo in tri otroke. Mary Perme, stara 27 let in rojena v Clevelandu; zapušča soproga, sinčka in starše. Njena smrt je prišla radi poškodb pri delu.

Domače vesti iz Južne Amerike

V Buenos Airesu, Argentina, sta se zadnji mesec poročila Viktor Sulčič iz Sv. Križa pri Trstu z Ankico Kiselički iz Novega Sada. Nadalje Emil Živec z Milko Plahutovo.

Meseca maja se je naselilo nadaljnih 16 Slovencev, večinoma Primorcev, v Argentini. V istem času je odpotovalo več naših rojakov nazaj v stari kraj.

Izpuščena organizatorica v New Yorku

New York.—Anna Burlak, komunistična organizatorica, ki je bila pred dnevi izpuščena iz zaporov v Atlanti pod varščino $3,000, je prispela v New York, kjer namerava ostati nekaj dni, nakar se bo podala na daljšo turo. Razprava proti nji je bila preložena na prihodnjo jesen. Devetnajstletna agitatorica je povedala poročevalcem, da so klanovci ponovno zagrozili, da bodo napadli ječe in linčali obtožence in da sta posebno obtožena zamorca v veliki nevarnosti.

Slepec spregledal po tridesetih letih

Chicago.—J. J. Fish, ki je leta 1900 totalno oslepel vsled udarca po glavi, je zadnji četrtek nepričakovano spregledal na levo oko. Otrpnjeni živci v možganskem centru vida so po dolgem času postali normalni. Upanje je, da zdaj spregleda tudi na desno oko. Fish je ugledal popolnoma novi svet. Ko je oslepel pred tridesetimi leti, ni bilo še avtomobila, aeroplana niti nebotičnikov. Danes se ne more načuditi in pravi, da—ne verjame lastnemu očesu tega, kar vidi.

Openšaparji pridno na delu

Union Pacific železniška družba se vrača k "yellow dog" sistemu. Dozdaj je obratovala pod unijskimi pogoji

Omaha, Neb.—(FP)—Stotine unijskih stavbnih delavcev je vrženih na cesto in mnogi zapuščajo mesto, kar je posledica uvajanja sistema odprtih delavnic, ki ga uvajajo nasprotniki organiziranega delavstva. Prva je bila na vrsti tiskarska unija, zdaj pa so prišli na vrsto stavbni delavci.

Union Pacific družba, ki je unionizirala svoje delavnice leta 1922, je izrabila veliko brezposelnost v svoj prid ter prisilila kontraktorje, ki izvršujejo dela na novi U. P. železniški postaji, da so uvedli sistem odprtih delavnic. U. P. družba zahteva od kontraktorjev, da morajo zaposliti najmanj 50% neunijskih mehanikov.

Osrednja delavska unija v Omahi je pričela z javno kampanjo proti nasprotnikom unionizma, nakar je Union Pacific družba odgovorila s težkim proračunom za javno oglaševanje, ki naj bi pridobilo simpatije, katere izgublja. Organizirano delavstvo opozarja delavce širom dežele na skebske taktike U. P. družbe v preteklosti in naj ne pozabijo, da je Interstate Transit Lines, katera operira buse v srednjem zapadu, last omenjene družbe.

Verižne trgovine uničujejo kruh

Philadelphia, Pa.—Medtem ko se razne socialne ustanove trudijo, da najdejo sredstva za utešenje lakote 20,000 žrtev brezposelnosti, pa American Stores verižna korporacija sežge dva truka neprodanega kruha vsak dan. Kurjač, katerega delo je uničevanje kruha, pripoveduje, da je nekoč prikril nekaj "kekov," da bi jih nesel domov otrokom in preddelavec, ki je to opazil, ga je zato ozmerjal in mu zabičil, da naj nikar ne poskusi še kaj podobnega, če noče izgubiti dela. Mož dela devet ur dnevno in zasluži $28 na teden.

INDIJANCI PROTI ELEKTRARSKEMU TRUSTU

Bojujejo se proti trustu, ker se hoče polastiti bogatih Flathead vodnih sil

Washington, D. C.—(FP)—Flathead Indijanci, v čijih rezervaciji se nahajajo najbogatejše vodne sile ameriškega zapada, so poslali protesten brzojav Hooverju, predsedniku odseka za zaščito Indijancev Frazierju in senatorjem Walshu in Wheelerju iz Montane, v katerem odločno ugovarjajo proti oddaji njihovih vodnih sil Rocky Mountain Power kompaniji, ki je varovanec Montana Power Co. Koncesija, katero je dala federalna elektrarska komisija omenjeni družbi, vsebuje po zatrdilu Indijancev nesprejemljive pogoje, proti katerim se bodo borili do skrajnosti.

Komisar Rhoads, na katerega se je obrnil senator Frazier v zadevi, je odgovoril, da je bila koncesija izdana v skladu z zakonom in da se department za notranje zadeve zato ne bo vmešaval v afero. Istočasno se je izvedelo, da sta senatorja Walsh in Wheeler in kongresnika Leavitt in Evans na željo notranjega tajnika Wilburja posetila notranji department ravno pred podpisom omenjene koncesije Rocky Mountain Power družbi. Wheeler pravi, da je predlagal notranjemu tajniku, da bi vlada prevzela omenjeno koncesijo, pozneje, ko je uvidel, da je njegov predlog naletel na gluha ušesa, pa je zahteval, da se koncesija odda kakemu drugemu neodvisnemu ponudniku. Pozneje pa sta oba, Walsh in Wheeler, izjavila, da se strinjata z administracijo glede omenjene koncesije in da sta mnenja, da Indijanci ne bi mogli doseči boljših pogojev pri oddaji njihovih vodnih sil.

Kerr, podpredsednik Montana Power družbe, ki se je pet let trudil, da svojemu trustu zagotovi dobičkonosno koncesijo, je imel v tekmi z neodvisnim ponudnikom Walter Wheelerjem zagovornika v senatorju Walshu, ki ga je podpiral ves čas. Senator Wheeler, ki je izprva nasprotoval Kerru, se je končno sprijaznil z njim ter izjavil, da so pogoji, ki jih daje elektrarski trust, zelo ugodni za Indijance. Pomožni tajnik notranjih zadev Dixon, Wheelerjev politični nasprotnik, ni ugovarjal in tako so Indijanci ostali brez branitelja. Predsednik senatnega odseka za zaščito Indijancev Frazier pa tudi ne more pomagati, ker je popolnoma brezmočen napram silam, ki hočejo vzeti Indijancem njihovo lastnino.

Walter Wheeler se je podal na sodišče, da izposluje preklic omenjene koncesije, vendar je zelo malo upanja, da bi uspel.

Butlegarski business prinaša tri milijarde letno

Forest Park, Pa. — Paul Douglas, profesor ekonomije na čikaški univerzi, je 26. t. m. na konferenci Lige za industrijsko demokracijo v tem mestu dejal, da denarni promet butlegarske industrije v Ameriki znaša okrog tri milijarde dolarjev na leto. To je izvor gangeške politike, gangeških umorov in druge splošne korupcije v Chicagu in drugih velikih ameriških mestih, je rekel prof. Douglas.

Kanadski farmarji prihranili milijone

Udejstvovanje v politiki se jim je izplačalo. Farmarji kooperirajo z delavci

Edmonton, Alta., Kanada — (FP)—Farmarji v Alberti so poslali v provincialni parlament svoje zastopnike in to jim je prineslo dividende v obliki prihranka petindvajsetih milijonov dolarjev pri transportaciji žita. Cene za prevoz žita, ki so posebno med vojno zelo poskočile, so bile po zaslugi progresivnih poslancev znižane na predvojno višino, kar je prineslo farmarjem omenjeno vsoto.

Ker so farmarji kooperirali z delavstvom, jim gre tudi kredit, da so pomagali, da je zakon o starostnem zavarovanju prodri v zbornici in da je bilo postavljeno v ospredje vprašanje zavarovanja proti brezposelnosti. Dalje jim gre zasluga, da se je načrt zakona o dolgoročnih posojilih farmarjem uzakonil, kar je precejšnjega pomena za nje, ker so se s tem rešili vpliva finančnih magnatov, ki so jih dozdaj nemoteno odirali. To in še več drugih ugodnosti so izvojevali farmarski zastopniki, dasi nimajo večine v zbornici, katero pa upajo sčasoma doseči.

Nov načrt za industrijsko socializacijo

Washington, D. C.—John M. Reynolds je poslal senatorju Dillu in republikancu Millerju kopije zakonskega osnutka k ustavi, kateri bi zagotovil socializacijo ameriških industrij do leta 1940. Najvažnejša točka predlaganega dodatka k ustavi je določba, ki državljanom garantira pravico do svobodnega izvrševanja koristnega dela in pravico do pravičnega deleža producíranih dobrin.

Bojkot v Indiji udaril banke

Bombaj, Indija, 27. jun. — Bojkot, ki so ga Gandijevi nacionalisti intenzivno razširili po vsej deželi, je zelo udaril banke in borzo v Indiji. Cene bombaža so začele silno padati in mnoge banke so zaprle vrata.

Nemiri se nadaljujejo. V Madrasu je bilo včeraj šest oseb ranjenih v konfliktu s policijo.

Skupina antarktične Byrdove ekspedicije na krovu ladje "City of New York," ki se je pred kratkim vrnila v New York. Na desni je Byrdova ladja, fotografirana 50 milj od pristanišča.

Ubiti reporter "najemal" posojila od gangežev

Prosekucije delavcev v Marionu

Unijski delavec obsojen na petnajst mesecev zapora

Marion, N. C.—Porota je spoznala krivim osemnajstletnega Woodrow Wilsona, tekstilnega delavca, ki je bil obtožen poskušenega požiga, nakar je bil obsojen na petnajst mesecev ječe. Leon Moore, ki je bil obtožen istega zločina, je bil oproščen, dočim tretji, Zeb Webb, še čaka na obravnavo. Obramba je vložila priziv na najvišje sodišče. Hiša, katero so mladeniči baje poskušali zažgati, je last Marion Mfg. Co., s katero se je tekstilna unija lani spustila v boj, ki ji je prinesel poraz. Proti obtožencem je pričal nek "lojalen" uslužbenec omenjene kompanije, dalje šerif Adkins in deputij Henley, ki sta bila udeležena pri znanem oktobrskem masakru, ko je bilo umorjenih šest unionistov in neki lokalni kriminalec, ki je bil v času, ko so bili obtoženci aretirani, v ječi.

Zagovornk obtožencev ni pozval nobenih prič, dasiravno jih je imel dosti na razpolago in tudi obtoženci sami se niso hoteli zagovarjati, ker je bilo očividno, da je celi proces navadna farsa, naperjena proti unijskemu gibanju.

Obsojeni W. Wilson bo moral čakati v ječi, dokler se ne posreči njegovim prijateljem dobiti $1,500, katera vsota je določena kot kavcija.

Velika delavska banka v Ohiu zaprla vrata

Denarni zavod železničarske unije v Cincinnatiju nasedel špekulantom

Cincinnati, O.—Narodna banka bratovščine železniških klerkov, ena največjih delavskih bank v Ameriki, je 26. t. m. zaprla vrata. Direktorji so prostovoljno zaprli banko potem, ko so vlagatelji v zadnjih treh dneh vzeli čez milijon dolarjev iz zavoda. Naval na banko je prišel zadnji ponedeljek, ko je bila objavljena vest, da so trije odborniki banke odstopili. Dva izmed teh odbornikov, podpredsednik Lyman E. Norris in denarničar Harry Rosenblum, sta bila kasneje aretirana na obtožbo distriktnega pravdnika, da sta prekršila bančne zakone. Izrekla sta se nekrivim in bila izpuščena proti kaveiji po $25,000 vsak.

Krah je prišel radi tega, ker so nekateri odborniki banke dovolili milijon dolarjev posojila špekulantu A. W. Shaferju, ki je pod obtožbo velikih sleparij in je že povzročil polom neke druge banke. Za posojilo je zastavil mestne bonde s ponarejenimi podpisi.

Banka je lastnina 122,000 članov železničarske organizacije, ki so raztreseni kot člani krajevnih unij po vseh Združenih državah in Kanadi in ki posedujejo 51 odstotkov delnic bančne glavnice. Upanje je, da banka pokrije vse obveznosti.

Harvardske delavke končno dobile kar jim gre

Washington, D. C. — Ženski odsek delavskega departmenta poroča, da se je glavni odbor Harvard univerze končno odločil izplačati po $280 dvajsetim čistilkam, ki so bile odpuščene lanskega decembra, ker jim univerza ni hotela plačati po zakonu predpisane minimalne mezde. Ženske so bile ogoljufane za dva centa na uro skozi devet let in omenjenih $280 je le povračilo neizplačanega zaslužka.

Preiskava je odkrila, da je bil Lingle v zvezi s Caponejevo gango. "Posojila" od gangežev je potem "posodil" policijskim kapetanom

Chicago.—Preliminarna preiskava v svrho zbiranja evidence za julijsko veleporoto v zadevi umora Tribuninega reporterja Alfreda J. Lingla je nadalje odkrila, da je bil Lingle ne le kompanijon bivšega policijskega načelnika Russella v borznih špekulacijah, temveč je bil obenem kompanijon — Caponejeve gange in nekak posredovalec med policijo in gangami.

Sledeče stvari so doslej prišle na dan:

Ko je reporter Lingle z bivšim policijskim načelnikom vred zaigral na borzi $100,000 zadnjo jesen, je iskal in dobil večja "posojila" od višjih javnih uradnikov in obenem od lastnikov in operatorjev gangeških lokalov. Tako si je "izposodil" od Sammy Hareja, lastnika Dells Winter Cluba, 4646 Drexel blvd., igralnega rezorta in lastnika Dells Roadhouse v Morton Grovu, približno $20,000; dalje je prejel "posojilo" $5000 od Samuela A. Ettelsona, mestnega korporacijskega svetovalca; druga "posojila" so bila od majorja Amesa, predsednika mestne komisije za civilne službe in kandidata za šerifa pri zadnjih volitvah, ter od aldermana Berta Cronsona, ki je nečak svetovalca Ettelsona.

Preiskava je odkrila zmenjan ček za $500, ki je bil narejen od Lingla in nakazan na policijskega kapetna Dana Gilberta na Centralni postaji. Gilbert je ček podpisal in zmenjal. Kapetan Gilbert priznava, da je ček dobil, ampak kot "posojilo."

Ettelson taji, da je kak denar posodil Lingiu. Major Ames priznava, da je Lingiu "posodil" $2500. Alderman tudi priznava, da je "posodil," pa se "ne spominja več," koliko.

Tri dni pred umorom reporterja Lingla je policija zaprla igralni rezort Biltmore Athletic Club, 2021 W. Division st., drugi dan pa se je Lingle pritožil nekemu uradniku v državnem pravdništvu, da ga je policijski naval na omenjeni klub spravil v veliko zadrego, kajti on je zagotovil lastnika, da se ni treba nič bati policije.

Take stvari prihajajo na dan —potem, ko je Tribune z drugimi časopisi vred zagnala huronski krik, da je ustreljeni Lingle bil žrtev zločinske kombinacije gangežev in policije.

Moskovski kongres

Ruski komunisti zborujejo

Moskva, 27. jun.—Šestnajsti redni kongres ruske komunistične stranke je bil včeraj otvorjen v Moskvi. Čete rdeče armade z nasajenimi bajoneti so korakale k otvoritvi izpred opernega gledališča, v katerem zboruje okrog 2000 delegatov iz vseh krajev Sovjetske unije.

Istočasno je "Pravda," osrednje glasilo stranke, objavila pregled napredka komunistične internacionale v vseh deželah v zadnjih dveh letih. List piše, da je Rusija v dveh letih napredovala industrialno in socialno bolj kot v vseh prejšnjih desetih letih.

"Pravda" urgira ameriške komuniste, naj podžgejo več gibanja med zamorskimi in tujerodnimi delavci v Združenih državah. List napoveduje, da bo Rusija v kratkem času v industrijah nadkrilila vse kapitalistične dežele z Ameriko vred brez kakih zunanjih posojil.

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Naročnina: za Združene države (izven Chicaga) in Kanado $6.00 na leto, $3.00 za pol leta, $1.50 za četrt leta; za Chicago in Cicero $7.50 za celo leto, $3.75 za pol leta; za inozemstvo $9.00.

Subscription rates: for the United States (except Chicago) and Canada $6.00 per year, Chicago and Cicero $7.50 per year, foreign countries $9.00 per year.

Cene oglasov po dogovoru.—Rokopisi se ne vračajo.

Advertising rates on agreement.—Manuscripts will not be returned.

Naslov za vse, kar ima stik z listom:

PROSVETA

2657-59 South Lawndale Ave., Chicago, Illinois.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

138

Preplačanci

Razsoden delavec ni nevoščljiv onim delavcem, ki so bolje plačani od njega. Smatra, da je vsakdo vreden svojega plačila. Nekaterim bi celo privoščil več kot imajo, ker sklepa, da zaslužijo. Mnoga dela, zlasti hazardna, ki zahtevajo precej izurjenosti od delavca ali specialista, niso nikoli preplačana.

To velja tudi za one redke ljudi, ki prejemajo izredno visoke plače kot umetniki, iznajditelji in drugi koristni talenti. Na primer operni pevci, godbeniki, skladatelji, literatje, slikarji, kiparji, igralci itd. Vsi ti so vredni svojega plačila dasiravno je dosti ljudi ki ne dajo nič na njihove produkte ali predstave. Cenitev kulturnih in znanstvenih delavcev zavisi od stopnje izobraženosti. Človek, ki nikoli ne pogleda nobene knjige, naravno ne bo visoko cenil pisatelja; on mu ne bi dal niti pet centov za njegovo delo. Prav tako je s sportom. V Ameriki so igralci žoge, ki prejemajo tisočake od ene same igre. Onim, ki ne dajo nič na ta sport, se zdi to naravnost zločinska potrata denarja. Veliko število ljudi — najbrž večina v Ameriki — pa hoče imeti sportne igre, zato je popolnoma prav, da dobro plačajo prvake, ki jih zabavajo.

So pa ljudje z visokimi plačami, katerih ne zaslužijo. Predvsem mislimo senatorje, kongresnike, sodnike in mnoge druge javne uradnike, katerih posli ne zahtevajo nobenih posebnih sposobnosti ali talenta. Zvezni senator, ki je izvoljen za šest let, prejme v tem času $60,000 ne glede na to, če vseh šest let samo sedi v zbornici in ne zine niti ene besedice. Vsaka šleva bi bila zmožna tega, če bi imela priliko do izvolitve. Edina sposobnost, ki je potrebna za to službo, je, da znaš dobro nablufati ljudi v volilni kampanji.

Isto je s sodniki, ki imajo tudi visoke plače. Ameriški sodniki so večinoma mediokrni advokatje, ki bi težko zaslužili komaj za stanarine, ako bi ostali pri odvetnikih in bi morali tekmovati z drugimi za kliente. Nebrojne episode s sodišč nam pričajo, da je marsikateri sodnik navaden tepec, ki se samo smeši s svojimi odloki, kljub temu pa prejema lepe tisočake na leto. Ako je kje potrata z ljudskim denarjem, je gotovo s plačami večine senatorjev, poslancev vobče in sodnikov. Potrata je z ljudskega stališča.

Koliko časa bo še trajal gnili red, ki mastno plačuje poklicne lenuhe, koristnim delavcem pa meče le beraške drobtine kot psu pod mizo?

Politični čarodejci

Carinski zakon je sprejet in že v veljavi. Kongres ga je sprejel in zdaj ga mora sprejeti tudi ljudstvo, če ga hoče ali noče — kakor na primer prohibicijo. Pomagati se ne da, dokler volilci ne pošljejo v kongres drugačnih poslancev in senatorjev. Medtem, dokler se to ne zgodi — enkrat se že zgodi, saj ne bo še konca sveta — je najbolje, da ohranimo hladno kri in se dobro zabavamo na račun nove carine. Kakor na primer na račun prohibicije.

Zabave bo dosti. Prva zabava je prišla zadnji teden. Hoover je naznanil, da podpiše carinski zakon iz razloga, ker verjame, da nova postava stabilizira business. Vse bo dobro: trgovina se dvigne, tovarne zaropočejo, vrednost delnic poraste, sploh prosperiteta pridrvi na belem konjičku . . .

Komaj pa je inženir Hoover odprl usta in to povedal — — je takoj zaropotalo na borzah in delnice so padle za dve milijardi dolarjev!

Špekulantje so se prijeli za glavo in se bridko jokali (nekaj se jih je postrelilo), mi pa si nismo mogli pomagati, da se ne bi smejali. Hooverjeva čarodejna paličica je odpovedala. Ni bilo zajčka iz klobuka . . .

Mister Mellon, veliki finančni čarodejec, je stopil na oder in povedal v bistvu isto kot inženir Hoover, da bo visoka varstvena carina oblagodarila in osrečila svobodno ameriško ljudstvo.

In komaj je to izblebetal — je vnovič zahreščalo na borzah in svete delnice so padle še nižje. Ni šlo pa ni.

Najlepša je pa ta. Walter E. Edge je bil senator in je pomagal sestavljati zakon visokih carinskih tarifov. Inženir ga je medtem poslal v Pariz kot poslanika. Francoska vlada pa zdaj piha kot gad radi iste naše carine. In Edge, uboga ambasadorska para, ima danes polne roke dela, da pojasni Francozom, da jim carinska postava ne bo škodila . . . To je pa započ't.

Glasovi iz naselbin

Poslednji odgovor

Girard, O.—Rojaka Juvančič in Anžiček mi odgovarjata na moj dopis, in sta zašla popolnoma s tira. Namesto, da bi odgovorila na moj dopis, pa hvalita eden drugega in par drugih oseb. Juvančič pravi, da samo doma sedim in en časopis berem, pa da občujem z eno in isto osebo ali osebami. Rojaku Juvančiču naj bo povedano, da berem tri časopise (sem naročen nanje), v katerih ni fraz o delavski prosperiteti in ne potvarjajo resnice. Prisostvujem, razen par izjem, vsem prireditvam, pa naj bodo take ali take. Kod pa je on hodil z inteligenco, ki jo priporoča? Priporoča, naj grem malo ven, da se "naberem nekake kulture." Prav ponižno odklanjam tisto solnčnato kulturo, katero mi on priporoča. Predbaciva mi, da bi rad napravil prepir v naselbini. Seveda, v naselbini je bil prepir, ko naju ni bilo, in bo, ko naju ne bo.

Rešuje tudi rudarsko unijo. Pravi, da so vse izgubili. Res, da so, pa zato, ker so voditelji vedno kazali solnčnato stran, mesto da bi se malo krenili. Pravi, da v znanju je moč. Resnično, ampak pozabil je povedati, kako znanje in kje ga dobiti. Dokler se boste izražali o delavskih časopisih in knjigah, da ste kaj takega že pred 20 leti vedeli in pozabili, in zraven čitali časopis, ki je poln fraz o veliki prosperiteti in se naročali na časopis, kateri je nekoč oglaševal stavkokaštvo, ne bo še znanja. Anžiček mi tudi odgovarja v Prosveti, vse drugo kar je vedel in znal, je pa potresel po listu, katerega on zastopa. Pravi, da vsem ljudem rad postreže s kruhom in soljo. Pozabil je povedati, s čim tudi on rad streže; s tistimi njegovimi frazami kot dober napredinjak, dobra delavska duša je že marsikateremu postregel. Pravi, da je že tudi delegatom soc. stranke stregel, ko je bila tukaj konvencija. Tukaj ni bilo nobene konvencije, ampak konferenca klubov in društev izobr. akcije. Pravi, naj bom zadovoljen, ker me je ob delo spravil. Saj sem. Spoznal sem, da hoče biti "forman" v tovarni in tudi odzunaj. Povem mu, da na tako grd način ne bo nobenega več spravil ob delo kot je mene. Nadalje odgovarja, da ni resnično, da delavce šikanira, da vsak, kdor gre, pride nazaj. Kdor pride nazaj, pride samo zato, ker je vajen strojarskega dela, ker tukajšnja strojarna skoro vedno dobro obratuje. Drug dokaz šikaniranja: Na Decoration day so se rojaki zbirali, da gredo slavit militarizem. Kako sirovo je napadel gotovega rojaka, ker ni marširal na njegovo komando. Radi omenjene zadeve je dobil nagobčnik pri nekem društvu.

Pravi, da ko bi pri Slov. domu vse prešteli, da bi ne bilo veliko manj. Ne vem, kaj on misli šteti. Pravi, da hodim po hišah, da agitiram za izvolitev v razne odbore. To je neresnica prve vrsti. Ravno narobe je resnica. On je agitiral, pa ne samo agitiral, tudi kandidate postavljal. Pravi, da smo vsi ponosni, ko je Slovenec mestni odbornik. Slovenci bodo šele takrat ponosni, ko bodo v mestni zbornici imeli Slovenca, ki bo zastopal principe delavskega razreda. Dokler boste pa samopostavljeni "liderji" nas Slovence predstavljali za "Slavonian" ali "Slovanian," ne boste še upoštevani. Pravi, da prepiri so brez pomena in da živimo v lepi slogi. S temi besedami se samemu sebi roga.

Zastopnik A. D. iz Clevelanda tudi piše. Odgovor njemu naj bo, da on pa že gazi po močvirju.

John Tancek.

Dopis iz sanatorija

Milwaukee, Wis.—To je moj prvi dopis v Prosveti, dasiravno sem njen naročnik od njenega postanka. Vsled tega upam, da se mi bo oprostilo, četudi ne bo moj dopis prvovrsten. O delavskih razmerah ne bom poročal, ker za delo nisem in ne bom več sposoben, posebno za težko ne. Po poklicu sem bil kamnosek, v kateri obrti sem delal celih dvajset let. Tam sem se nabral prahu in sem se nalezel jetike. Sedaj se nahajam v Muirdale sanatoriju v Wauwatosi, Wis., že osem mesecev. Žal, da še nimajo drugih zdravil zoper to bolezen kakor le sveži zrak, počitek in dobro hrano (če bi bila).

Rad bi opisal podrobnosti, da kako je tukaj, pa se mi roka trese, tako da bom komaj poglavitno spravil v javnost. Obiskovalne ure so od treh do pol petih popoldne vsaki dan. Ako je pacijent toliko zdrav, da lahko hodi, sme iti domov na tridnevne počitnice vsake tri mesece enkrat. Tako sem dobil dopust tudi jaz. Doma so mi napravili "surprise party," ne kakšno pojedino ali veselico. Moja svakinja Jozefa Božič je namreč nabrala med prijatelji $78.37 in mi je to vsoto ob tej priliki izročila. Vsem darovalcem se iz srca zahvaljujem in jim želim obilo sreče in zdravja. Zahvalil bi se vsakemu posebej, ker imam njihova imena, pa bi vzelo preveč prostora, kajti imen je veliko. Vsled tega upam, da mi vsi darovalci oproste.

Društvo "Združenje" št. 104 SNPJ, katerega član sem, mi je darovalo iz blagajne $5 in med člani so nabrali vsoto $6.85. To je lepo od njih. Iskreno se zahvaljujem vsem prijateljem in darovalcem ter društvu, ker ta dar mi bo olajšal skrbi in se bom boljše počutil. Zahvaljujem se tudi vsem, ki so me obiskali v sanatoriju ter se še zanaprej priporočam.

Frank Medle,
Muirdale, Wauwatosa, Wis.

Grdinove "slike"

Elizabeth, N. J.—Malo tolažbe sočlanom v San Franciscu. O Tonetu Grdini, clevelandskem pogrebniku, je bil prvi dopis priobčen pred par dnevi, in bil je kratkočasen. Pisala za je S. S. Marovich, moja prijateljica, in da je od vsakega na "shodu" dobil 50 centov. Verjeli so, da jim bo pokazal na slikah staro domovino, in sicer dolenjsko stran. V resnici je pokazal slike, a le tiste o njegovih prijateljih, o Ribnici, Velikih Laščah in Žužemberku. Lepo se sliši to o našem rojstnem kraju. Pa kaj pomaga, če jih na slikah ni bilo.

Lepo je v okolici Semiča, Črnomlja in Metlike. Tam so lepi vinogradi. Železniška proga gre iz Ljubljane skozi Novo mesto v Semič. Tam so lepa polja in krasen razgled z vlaka. Ta železnica je bila otvorjena leta 1918. Zakaj bi Grdina ne dobil slik, ki bi bile snete tudi v tej lepi okolici v Belokrajini? Saj je tudi ta kos zemlje v Sloveniji.

Upam, da nisem s tem dopisom nikogar užalila, ker to pač ni bil moj namen. Obenem pošiljam mnogo pozdravov znancem v San Franciscu.

Agnes Pasarich,
728 Mc Kinley st.

Dodatno poročilo z zapada

San Francisco, Calif.—Od nas se le malokdaj sliši, zato hočem na kratko napisati par stvari, da ne bo javnost mislila, da na obali Pacifika vedno spimo.

Pred dobrim mesecem je bil tukaj pogrebnik A. Grdina, o katerem piše v Prosveti z dne 19. junija tudi rojak A. Lekšan. Mnogi so želeli izvedeti, kaj je resnice na vsej stvari. Sedaj vedo, da je bila vsa Grdinova agitacija en sam fiasko. Nekaj ljudi se je dalo za nos povleči, to je vse.

Pripravljali so se dolgo časa na njegov prihod neki 'pionirji:'

1. Da nam pripravijo nekaj duševne hrane, ker človek ne živi le od kruha in vina.

2. Da sedanjim liderjem na "hribu" pokažejo, da so tudi oni zmožni nekaj pokazati.

3. Da pripravijo Grdinatu dolgo pot, par dolarjev pa za njegov trud in mujo, ter da bo videl, da West ni East.

4. In da sebi napravijo malo tako močno zadeljene reklame pred konvencijo SZZ, katera se je obdržavala maja meseca v Sheboyganu, Wis.

To je bil namen teh "pionirjev," kot se sami nazivajo. Reklama jim je bil glavni cilj vsega tega.

Drugih dogodljajev in poteka Grdinovega "shoda" ne bom tukaj navajal, ker je bilo že itak v Prosveti povedano. Omenil sem, da Grdina ni imel zaželjenega uspeha med našim ljudstvom, četudi se je mislilo, da ga bo imel.—**Krenikar.**

Slabe razmere v Indiani

Gary, Ind.—Tudi tukaj so delavske razmere še precej mizerne. Tovarne slabo obratujejo in stalno delavce odpuščajo. Dela se le delno, to je po tri in štiri dni v tednu. Delajo le tisti, ki so tako srečni, da imajo delo. Razume se, da niso niti ti zadovoljni, kam šele ostali delavci, ki ne delajo nič.

Kljub tem delavskim razmeram pa so cene življenskim potrebščinam visoke. Kam bomo prišli, ako bo šlo tako naprej? O kakšnem prihranku ni govora, kajti človek vedno leze v dolg. No, pa saj nam cerkve obljubljajo boljše čase "na onem svetu," če bomo na tem vse teževe voljno prestali. To je res le "trošt" za tiste, ki verjamejo v tako mazilo. Mogotci očividno ne verjamejo v posmrtno življenje; oni hočejo nebesa tukaj.

Ko vse to premišljujem, da pozabim vsa gorje, si včasih zapojem najbolj priljubljeno mi Simon Gregorčičevo znano popevko "Veseli pastir," katere prvi dve kitici in zadnjo vidite tu:

Zakrivljeno palico v roki
za trakom pa šopek cvetlic,
ko kralj po planini visoki
pohajam za čredo ovčic.

Saj tukaj na solnčni višavi
le sam sem, le sam gospodar,
živim po naravi zdravi,
za zakone ljudske ni mar.

— — — — — — — — — — —

Ne, palice svoje ovčarske
za žezlo kraljevo ne dam,
in rajši, ko krono cesarske,
ovčjice na glavi imam.

K sklepu mojega dopisa pozdravljam Jos. Ancelnovo družino v Buttu, Mont., ter vse ostale rojake in čitatelje Prosvete!

Anton Zugel,
član društva 207 SNPJ.

Z izleta SNPJ v staro domovino

St. Jurij ob Taboru, 8. junija.—Dne 24. maja smo se odpeljali iz naše ameriške metropole s postaje New York Central železnice, kamor nas je spremila precejšnja grupa prijateljev in znancev. Prihodnje jutro ob 9. smo že bili v New Yorku, ki smo si ga malo ogledali. Zvečer ob 8. smo se ukrcali na brzoparnik "Aquitanija," na katerem so se nam pridružili še ostali potniki, ki so potovali s posredovanjem Izletnega urada SNPJ. Na krovu nam je govoril Etbin Kristan, izseljniški komisar, kateri nam je dal v lepih besedah nekaj zelo važnih priporočil. Zatem smo odšli vsak v svojo kabino k počitku.

Drugi dan, dne 28. maja, smo že bili na odprtem morju. Vožnja na parniku je bila nadvse zadovoljiva v vseh ozirih, tako tudi postrežba. Naši rojaki so se vedli dostojno in so bili veselo razpoloženi. Slišalo se je harmoniko in slovensko pesem slehernji večer. Čas je brzo potekal in predno smo se zavedli, smo že bili v francoskem pristanišču Cherbourgu. Nekateri so morali plačati carino na cigarete, ki so jih imeli s seboj preko dovoljene količine.

V Cherbourgu nas je čakal zastopnik Cunard linije Ivan Pšeničnik, ki nas je spravil prav do Ljubljane ter storil vse mogoče za našo udobnost. V Parizu me je John Olip, ki je vodil prvo letošnjo skupino naših izletnikov v domovino, pooblastil, da zastopam SNPJ, ker on je ostal z delom skupine izletnikov za par dni v Parizu. Krasna je bila vožnja čez švicarske gore ob Alpah.

Prva postaja na domači zemlji je bila na Jesenicah. Vsi potniki smo se pripravili na to in smo razobesili zastavice SNPJ. Na peronu nas je sprejel Boris Kristan in vsakemu potniku dal knjižico "Vodnik po Ljubljani za ameriške rojake." Na jeseniškem kolodvoru se je trlo ljudi. Godba je veselo igrala v pozdrav našim izletnikom delavsko koračnico, nakar nas je v imenu banske uprave in izseljniškega komisarijata pozdravil g. Pink, želeč nam vse dobro na domačih tleh, na svobodnih tleh Jugoslavije. Pozdravil nas je tudi Jurij Jeram, tajnik kovinarske unije. Nadvse ganljiv pozdrav pa je bil govor male Alme Jeramove in Martinjakove, ki sta nam v imenu jeseniških delavcev izročili krasne šopke cvetlic. V imenu SNPJ sem se jima zahvalil s solzami v očeh, ginjen od iskrenega sprejema.

Radi bi bili še ostali na Jesenicah, pa je vlak moral naprej proti Ljubljani, prestolici Slovenije. Na ljubljanskem glavnem kolodvoru nas je pričakovala ogromna masa sorodnikov, prijateljev, znancev in drugega občinstva. Ob svidenju z domačimi so se odigravali ganljivi prizori. Pozdravil nas je v imenu Ljubljane dr. Dinko Puc, mestni župan, Anton Kristan za Zadružno gibanje in več drugih. V imenu SNPJ sem jim izrekel zahvalo.

Večina zastopnikov se je takoj podala na svoje domove širom naše domovine. Ostal sem v Ljubljani po opravkih. Nad vse prijazen je bil Slavko Kristan, ki mi je šel v vseh ozirih na roko. Ustavil sem se tudi pri A. Kristanu v pisarni. Njegova soproga mi je postregla s hladnim pivom in prigrizkom. Ljubljanski "Narod" je poročal, da sem skupino spremljal kot zastopnik "Enakopravnosti." Zato je treba, da na tem mestu glede tega malo pojasnim. Na krovu me je Olip vprašal, da ga nadomestim od Pariza naprej kot predstavnik SNPJ, ne pa "Enakopravnosti." Seveda, na vprašanje novinarjev, dali sem član tudi kakšne druge organizacije, sem dejal, da sem član družbe dnevnika "Enakopravnosti," katero dejstvo so pa zamenjali. To pojasnilo se mi zdi, je bilo potrebno od moje strani, da ne bo kakšnega napačnega tolmačenja.

V kratkem si ogledam razne zanimivosti v Jugoslaviji, o katerih bom ob priliki poročal.

Frank Hayny.

S potovanja

Verona, Pa. — Dne 21. junija sem obiskal naselbino Verona. O kakšnem uspehu ne morem poročati. Četudi imajo po več članov v eni družini pri SNPJ, se veliko ne zanimajo za čitanje. Ne zavedajo se, da je potrebno čitati delavske liste kot sta Prosveta in Proletarec. O kakšnem napredku tu ni govora, pač pa so mi šli tamkajšnji rojaki na roko v drugih ozirih; pogostili so me in mi nudili prosto vožnjo iz naselbine v naselbino. Hvala vsem!

V naselbini Cheswick so mi šli rojaki na roko v vseh ozirih. Tam sem izvedel, da gre v kratkem v staro domovino potom Izletnega urada SNPJ rojakinja Klemenčič, soproga tamkajšnjega slovenskega trgovca. Srečno pot! — Hvala rojakom na Cheswicku za njih gostoljubje in prijaznost.

Anton Zidanšek,
zastopnik Prosvete.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Gowanda, N. Y., J. M.:—Dopisi za "Ljudski glas" ne smejo presegati petsto besed.

Oswald Mosley z ženo, ki je pred kratkim resigniral iz angleškega delavskega kabineta, ker ni uspel v reševanju vprašanja brezposelnosti.

Črnci pojo

V "Jugoslovanu" (Ljubljana) je priobčil Mile Klopčič tale informativni člančič in troje črnskih pesmi v svojem prevodu; ponatiskujemo.

Izpod afriških palm, od Konga jih je vrglo na asfalt pod ameriške nebotičnike, črnce, večne sužnje in šaljivce iz sile. V Afriki so sezidali piramide, zdaj gradijo v New Yorku nebotičnike, pobijali so jih ob Kongu ter so jokali pod palmami, zdaj jih linčajo v Ameriki in nastopati morajo v zabaviščih, kjer s svojimi žalostnimi bluesi zabavajo bele do krohota.

S svojo pristnostjo in močjo pa prodirajo in terjajo zase priznanje. Zažrli so se v ameriška velemesta, zavzeli ali ustvarili zase cela nova predmestja in mestne četrti ("črni pasovi" v Chicagu, Filadelfiji, črnski Harlem v New Yorku). Vse so: natakarji na ladjah, vlakih, v restavracijah, hotelski sluge, hlapci, čistilci čevljev in pljuvalnikov, so plesali, pevci in šaljivci v kabaretih, sluge belim na jahtah, a so tudi profesorji na univerzah, odvetniki in zdravniki.

In uredniki svojih lastnih časopisov in revij. V ameriški literaturi so si pridobili pošten ugled s poštenimi deli. Črnci izdajajo v Ameriki okrog 500 svojih publikacij (The Crisis, The Messenger, The Chicago Defender, The Afro-American itd.)

Prvo močno delo v prozi je bila J. W. Johnsona "Avtobiografija črnca" (1912), najbolj pa je v prozi zaslovel Jean Tommer s svojim romanom "Sladkorni trs" (1923).

J. W. Johnson je tudi začetnik nove črnske lirike (izdal l. 1917 "Fiftieth Anniversary Ode"), ki je dosegla zadnja leta svoj višek in čudovito dovršenost v pesnikih črncih: Claude McKay, Langston Hughes, Countee Cullen, Jean Toomer, Fenton Johnson in drugih. Dočim se jim v prozi še pozna mladost, jim je lirika uspela s svojo preprostjo neposrednostjo in s svojim bogastvom, prebiti se malone do prvenstva v ameriškem slovstvu.

V njihovih pesmih je človek-črnec, ki joče brezdpen na asfaltu ameriških velemest, tisočletni suženj je v njih, ki hrepeni po svoji afriški domovini, človek, ves poln radosti do življenja in neprestano poniževan, hotenje je v njih, biti predvsem človek, ki ne bi bil osovražen in ne bi zaničeval (Hughes). A v njih je tudi spoznanje da so tudi oni Amerika, da imajo pravico do nje in često se zatekajo k molčečemu bogu brezbožne dežele, naj jih vendar očiti pred to kužno civilizacijo, in v njih je težnja, izkazati se belim s svojo močjo, s svojim puntom (Claude McKay). Tako prehaja plemenski problem često v razredni problem, vendar pa je njihova plemenska samozavest glavni vir vseh njihovih sil.

Najjačja sta pač Claude in Langston Hughes.

(Dalje prihodnjič.)

Nova knjiga o vojnih grozotah

V založbi W. Morrow, New York, je izšla senzacijonalna knjiga o grozotah zadnje svetovne vojne, katero je spisal Chas. Yale Harrison, po poklicu časnikar, ki je med svetovno vojno služil v kanadski armadi. V svoji knjigi "Generals Die in Bed" trdi med drugim, da so kanadske čete v aprilu leta 1918 oplenile francosko mesto Arras in da so v znani bitki pri Amiensu (8. aprila 1918) dobile povelje postreljati vse nemške ujetnike, katere zasežejo. S tem se je hotelo maščevati nad Nemci za potopitev bolniške ladje "Llandovery Castle".

Harrison piše, da so kanadski vojaki na ta dan hladnokrvno postrelili stotine neoboroženih nemških vojakov, ki so se jim bližali z dvignjenimi rokami, proseči milosti! Tako so Kanadčani maščevali potopitev bolniške ladje na nedolžnih ljudeh . . .

Knjiga je bila izdana najprej v Angliji, kjer je povzročila vročo polemiko v časopisju. T. L. Church, konservativen član kanadskega parlamenta, je potem zahteval, da vlada prepove Harrisonovo knjigo v Kanadi.

Avtor knjige pravi, da so njegove trditve fakti, ki so znani večini kanadskih veteranov. Njegovo knjigo zdaj prevajajo v francoski, španski, ruski in japonski jezik.

Japonska ženitev

Pri japonskem zakonu gre predvsem za ohranitev družine. Ta razlog se upošteva pri bogatih in ubogih. Na ženitev gledajo z verskega stališča. Tu gre za dogmatično zadevo, ne za družabno stvar. Vendar se cerkev ne meša v ženitovanjski obred. Osnovna misel, ki vodi sklepanje zakonskih vezi, je čaščenje prednikov. To je podlaga Konfucijeve vere. Ta filozofija, zasnovana na Kitajskem, je prešla v šintoizem, ki je poleg budhizma danes uradno verstvo na Japonskem. Umreti brez potomstva pomeni nesrečo, ki je kaj blizu pregrehe. Neumrljivost pradedov in njih sreča v onostranstvo je na tem, da se ohrani živ spomin na rajne v srcu njih, katerim so dali življenje. Zato je za hišo najhujše zlo, če ugasne brez nasledstva. Potemtakem je umljivo, da je dolžnost slehernjega človeškega stvora: ženiti se ter imeti otroke. Razloge za razporoko je razumeti iz istega kulta. Sedem jih je: neporodnost, nezvestoba, neposlušnost naproti tastu in tašči, klepetavost, kradljivost, ljubosumnost in neozdravljive bolezni.

Vesti iz Jugoslavije

(Poročevalski biro Prosvete v Jugoslaviji.)

DRUGI DAN OBRAMBNIH GOVOROV

Odvetniki trdijo, da obstoj organizacije ni dokazan. — Obtožence naj sodi redno sodišče

Beograd, 1. junija 1930.

Na včerajšnji razpravi so govorili in končali svoje govore spet štirje odvetniki, in sicer je prvi govoril dr. Kisič, ki brani Matekoviča in Pavera, ki sta oba obtožena poleg članstva terористične organizacije, da sta izvršila atentat na kapetana Kaledina v Zagrebu. Odvetnik najprej apelira na sodnike, ki so Srbi, Hrvati in Slovenci, naj vpoštevajo vzroke, ki so dovedli do teh dejanj ter naj potem razsodijo po pravici. Potem ocenjuje obtožnico, ki jo smatra za spretno sestavljeno in konstruirano iz nedejstev. V obtožnici se pravi, da so po prijavi šoferja aretirali Hadžijo in Štefanca in da je "bilo s tem jasno, da gre tu za teroristično družbo". V kriminalnih romanih, ki jih pišejo za širšo publiko, bi pisatelj drugače postopal. Ta pisatelj bi pripeljal kakega slavnega detektiva, ki naj stvar pregleda. Detektiv bi vzel med zobe pipo ter tako konstatiral tako in tako. A tu se na večtedenski razpravi ni ugotovilo nič drugega kot dvoje dejanj: ena lahka telesna poškodba in ena praskalica.

Ko odvetnik malo preostro kritizira državnega tožilca, ga predsednik opozori.

Nato odvetnik podrobneje govori o atentatu na Kaledina, ki ni dokazan, da ga je bil izvršil Matekovič. V temni noči ga Kaledin ni mogel spoznati, kakor je to trdil, niti ni Matekovič nikdar nosil take obleke, kakršno je videl v temni noči Kaledin na atentatorju. Matekovičev najbližji sokrivec, Paver, ki naj je stal na straži, je bil v času atentata precej daleč od Matekoviča in ni mogoče trditi, da sta bila zgovorjena. Poleg tega pa je treba ločiti, da Kaledin ni nobena politična oseba, marveč je povsem privatna oseba. Vračal se je iz gledališča, s privatne zabave, ni bil torej nikak predstavnik oblasti, pač pa državni uslužbenec. To pa je razlika. In če že dokažete, da je Matekovič res streljal nanj, spada pred redno sodišče, ne semkaj. A Matekovič sploh streljal ni. Kaj naj ga torej bremeni.

Da je bil terorist? Nikoli ni bil na nobenih sestankih, z obtoženci se zelo malo ali nič ne pozna — kje je tu možnost organizacije, tajne organizacije, ki zahteva od članov najožjega prijateljstva?

Drugi je govoril odvetnik dr. Odič, ki tudi brani Matekoviča. Navaja, kako je Matekovič od zgodnje mladosti prepuščen samemu sebi, očeta ni poznal nikoli, mati pa mu je umrla, ko je bilo njemu poldrugo leto. Iz rodne občine je odšel, ko je bil star 14 let. Težko je bilo njegovo življenje, ne storite mu ga zdaj še težjega. Potem ugotavlja, kako nejasno je vse glede napada na Kaledina. Kar se tiče terористične organizacije, ugotavlja zagovornik, da ni dovolj soglasnost obtožencev v političnem mišljenju in željah. Za organizacijo je treba mnogo več. Tega pa nam obtožnica ni pokazala.

Zagovornik obsežno govori o ideologiji in pacifizmu Stjepana Radiča, o Srbiji in Hrvatski, o zgodovini tega in onega naroda, o bojih za svobodo i. t. d. Predsednik ga tu opozarja, naj se drži procesa. Odvetnik konča s tem, da so to učenci Radiča, ki je znal mladino fascinirati. In v vsaki mladini pa je nekaj upornega, to pa kaže le moč in svežost mladine.

Tretji je na včerajšnji razpravi govoril dr. Štambuk, ki brani Pavera. Opozarjal je sodnike, na kako veliki stopnji je naše pravosodstvo in kako narod veruje v pravičnost sodišča. Naj se ta pravičnost izkaže tudi na tem procesu. Paver ni nikak sokrivec pri napadu na Kaledina, ker se je nahajal v usodnem času nad 1 km od mesta napada in torej ni mogel biti niti na straži, kakor to trdi obtožnica, ki je povsem neosnovana. Podrobneje utemeljuje, da je obtožnica nevzdržna. Da bi bil Paver član terористične organizacije, ni mogoče, ker take organizacije sploh bilo ni. Dokazana ni niti najmanj. Tudi pravi odvetnik, da je nemogoče trditi, da bi štirje revolverji bili nevarni za naše najsvetejše, za državo in politični red v državi. To podrobneje analizira, kakor tudi da ta dejanja ne spadajo pod zakon o zaščiti države. To razlaganje končuje odvetnik z besedami: "Upam, da sem pred zakonom strl v prah prvo točko obtožbe".

Odvetnik dr. Štambuk, ki je zelo temperamenten govornik, je končal govor s konstatacijo, da Paver ni zakrivil ničesar, in pravi: "Ne zahtevam milosti, ker to ne dopušča čast obtožencev, a zahtevam, da se vse obtožence, zlasti pa Pavera, oprosti vsake kazni."

Zadnji govornik je bil odvetnik dr. Stjepan Hefer, branilec obtoženega Bana. Med drugim pravi: "Da se ljudi sodi, je treba namer in motivov. Obtožba je napravila dve skupini, skupino na objekte, skupino na osebe. Tem skupinam je dala zaščitnike v intelektualcih Jelašiču in Begiču. Potem pa je bilo treba še nekaj večjega pa so sneli še dr. Mačka."

Dalje govori dr. Hefer obširno o načinu, kako se je vodila preiskava na policiji in na sodišču. Opozarja sodnike, na duševno stanje obtožencev in na posledice izpovedi tako duševno razrvanih in bolnih ljudi, kakor so bili obtoženci. Zato so tudi razumljive nesoglasnosti v obtožnici in izpovedih posameznih obtožencev. Obtoženci so govorili resnico samo na razpravi, tu so bili svobodni in povsem odkrito so izpovedavali vse, kar vedo. Edino te izpovedi je treba jemati za resnične, drugih ne.

Samo en primer: V policijskih izjavah je moj klijent Ban izjavil, da je bil na nekem sestanku v kavarni Mokos, da so tamkaj govorili o nasilnih dejanjih i. t. d. Na razpravi pa je dejal, da ni nikdar dobil nobenega denarja, da ni dobil revolverja in njegova gospodinja je kot priča izjavila pod prisego, da se je Ban vračal vedno pred 9 uro zvečer domov. Kdaj je torej Ban lagal? Na policiji. Tu pred sodniki se je čutil svobodnega v svojih izjavah in tu je govoril resnico. Končal je dr. Hefer svoj govor z besedami: "Gospodje sodniki, ti obtoženci tu so cvet naše mladine. Bodimo ljudje in ne sodimo jih na temelju majavih indicij in sumov, ne jemljimo jim mladosti in svobode. Pustimo jih domov, a ne da gnijejo v zidovju kazemat."

S tem je bil včerajšnji dan zaključen, jutri v ponedeljek se bodo govori odvetnikov nadaljevali.

Dva požara v Kranju in Celju

Ljubljana, 4. junija 1930.

V okolici Kranja, v vasi Grad občine Cerklje, je prišlo te dni do velikega požara. Trem posestnikom je zgorelo razen stanovanjskih hiš popolnoma vse. Njihovo škodo cenijo na 200,000 Din.

Od sobote na nedeljo ponoči je izbruhnil ogenj na skednju posestnika Jožeta Krča. Domača hči Marija je prva opazila ogenj ter je tekla klicat vaščane na pomoč. Vsa vas je planila pokonci, vsa vas je bila svetla od ognja, ki se je bil razširil na sosednja poslopja. Preden so dospeli gasilci iz Cerkelj z motorno brizgalno so bila v plamenih že vsa poslopja treh gospodarjev Jožeta Krča, Franca Kuharja in Janeza Roprehta. Le stanovanjske hiše so bile neprizadete po ognju. Gasilcem ni preostalo drugega, kot da skušajo ogenj omejiti in tako obvarovati vsaj stanovanjska poslopja, ki so bila zavarovana le s požarnimi zidovi. Motorna brizgalna iz Cerkelj se je kaj dobro obnesla. V gospodarskih poslopjih je ogenj uničil vse, kar je bilo shranjenega v njih: orodje, krma, drva i. t. d. Posestnik Krč trpi škode krog 80,000, Kuhar 75,000 in Ropreht krog 50,000 Din. Zavarovani so bili le pičlo.

Vaščani sumijo, da je bil ogenj podtaknjen ter je bila pod tem sumom tudi neka ženska aretirana. So zelo razburjeni, ker je to že četrti požig tekom enega leta.

Tudi v celjski okolici je ogenj grozil zavzeti večji obseg. Izbruhnil je požar v Čretu poleg mestnega pokopališča. V hiši posestnika Gorška je izbruhnil požar, ki se je radi vetra hitro razširil. K sreči so bili takoj obveščeni gasilci v mestu, v Gaberju, v Teharjih in se jim je posrečilo, da so ukrotili ogenj tolikо, da se je zadovoljil le z razdejanjem ostrešja stanovanjske hiše. Škoda je sicer precejšnja, a nevarnost, ki je pretila, je bila vendarle odstranjena.

Beograjski proces

Beograd, 3. junija 1930.

Na včerajšnji razpravi je govorilo šest odvetnikov. Svoje govore so skrajšali, ker so vsi obtoženci obtoženi istih dejanj in vsi odvetniki z istim načinom pobijajo nevzdržne navedbe obtožnice. Zato so govori bolj ali manj monotoni, v kolikor jih kot spretni govorniki ti ali oni ne oživijo. Vsi odvetniki poudarjajo, da se obtoženc ne poznajo med seboj, da je torej nemogoče govoriti o kaki zarotniški organizaciji; s poldrugim kg smodnika se ne da napraviti 3 nevarnih peklenskih strojev, in radi tega je nesmiselno trditi, da so hoteli izvrševati atentate na zgradbe in osebe; v vsem gre le za demonstrativna dejanja; mnogi obtoženci sploh niso bili v kavarnah in lokalih, kjer so se baje kovale zarote; obtožnica trdi mnogo stvari, za katere nima nobenega dokaza. Tako bi bilo pravično, da kvečjemu nekatere obsodijo radi nedovoljene nošnje orožja, po zakonu o zaščiti države pa da se jih oprosti vsake kazni. Obtoženci so inteligentni ljudje, so mladina in kot taki imajo mnogo pravic in mnogo dolžnosti. Glavna njih pravica pa je rasti v svobodi — zato jim odprite vrata ječe.

Tako govore izvečine vsi zagovorniki. Vsi zahtevajo oprostitev.

Banovina bo poskušala pomagati rudarjem

Ljubljana, 6. junija 1930.

Težak položaj naših rudarjev v letošnjem letu je zbudil že mnogo člankov v časopisju, mnogo protestov, mnogo ekspedicij delegatov v Beograd, mnogo anket v Trbovljah, rudarskih shodov, celo meščanski časopisi priobčujejo apele na občinstvo ter zbira denar za podporo, — a vse je pri starem. V revirjih ne delajo redno, odpustili bodo v vsakem kraju več sto rudarjev, ukinili bodo močni šiht, plače bodo mizerne, dolgovi pri trgovcih rastejo, obup v rudarjih raste.

Zdaj bo poskusila banska uprava skočiti na pomoč rudarjem.

Vršila se je v sredo anketa na banski upravi, kjer so bili zastopani delavci po strokovnih tajnikih, delavsko zbornico pa je zastopal s. Filip Uratnik. Anketo je vodil podban dr. Otmar Pirkmajer. Po izčrpanem posvetovanju so vsi sprejeli predlog podbana, da se za dravsko banovino ustanovi poseben podporni fond za brezposelne z nalogo, zbirati iz proračunov javnih in samoupravnih korporacij in tudi iz naklonil interesiranih krogov industrije in drugih podpornikov sredstva, ki bodo namenjena za omiljenje sedanje krize zlasti med rudarji. S pripravami za ta fond bodo kar moči pohiteli. Izdelali bodo pravila tega fonda ter poslali pravila z vabilom na sodelovanje vsem gospodarskim in socialnim institucijam.

Računati je, da bo s tem vendarle vsaj nekoliko pomagano rudarjem, ki praznujejo ali ki bodo te dni odpuščeni iz službe.

Obisk Bleda v maju. — Dasi vreme v maju ni bilo prav nič majniško in je bilo v znamenju dežja, je bil Bled že ta mesec zelo obiskan od tujcev. Vsega skupaj je obiskalo Bled 1532 oseb. Po narodnosti je bilo največ Nemcev (729), nadalje 519 Jugoslovanov, 121 Čehoslovakov, 100 Avstrijcev, prav toliko Dancev, 8 Holandcev, po 7 Madžarov in Poljakov, in en Američan. Zdaj, ko je nastopilo lepše vreme, je začel dotok gostov rasti rapidno in je videti, da bo tudi letos imel Bled dosti opravka in dosti dobička od gostov.

Človeška kratkovidnost

Če ne bi smatral Napoleon Američana Fultona, ki mu je predložil načrte prvega parnika za prismodeža, bi lahko uničil angleško mornarico, katere jadra so zapečatila njegovo usodo. Toda strokovnjaki so izjavili velikemu zmagovalcu, da je izumitelj "čajnika s kolesi" zrel za norišnico. Francoski državnik Thivers je po prvem izletu z železnico iz Pariza v S. Germain izjavil, da bo novi izum samo igrača za otroke. Francoska akademija je svarila pred železniškimi predori, češ da se bodo v njih zadušili vsi potniki. Leta 1835. so pričeli govoriti o prekooceanski parniški progi Liverpool-Newyork, pa je rekel znameniti inženjer Lardner v javni protestni seji: "To so prazne marnje! Zakaj ne bi razpravljali z istim uspehom o potovanju na luno?" Tri leta pozneje je postal načrt dejstvo, dasi je trajalo potovanje 22 dni. Vendar je bila francoska Zveza brodarjev še leta 1843. zoper oceanski promet: "Stotine družin bi objokavale žrtve in delničarji bi izgubili ves denar zaradi stalnih nesreč." Ista kratkovidnost je ponovno zajezila napredek čiste znanosti. Še leta 1839. so smatrali strokovnjaki operacije brez bolečin za nemogoče. A 6 let pozneje je bila narkoza že na dnevnem redu. Cuvier je zatrjeval, da ne bodo našli nikoli kosti jamskega človeka. Pokolenja njegovih učencev so besno odklanjala vse najdbe na tem področju, češ da gre za ponaredbe. Leta 1879. je mala hči arheologa Santiola na Španjskem slučajno zagledala risbe v prazgodovinski jami. Njen oče je objavil te risbe in je naletel na splošno zasmehovanje. Neverneži so se skesali šele 10 let pozneje. Menda ni nobenega znanstvenega področja, na katerem ne bi razgrešile vodilne avtoritete vnebovpijočih zmot. Lavoisier ni hotel verjeti, da bi lahko padali na zemljo aeroliti, drobci uničenih planetov, ker je smatral vesoljstvo za praznino.

Skromni lekarnar Schwabe je 30 let opazoval solnčne pege. Sporočil je svoja presenetljiva opazovanja znamenitemu astronomu Laplaceu, pa je dobil nasvet, naj pusti otročarije, češ da so solnčne pege slučajen pojav. Zdaj ne dvomi nihče o periodičnosti in o velikih učinkih teh peg. Auguste Comte je zasmehoval ljudi, ki so hoteli ugotoviti kemične sestavine zvezd. Kako bi bilo to mogoče, če vidimo samo zvezdne žarke, ne da bi mogli preiskati gmoto samo? Že dve leti pozneje je ugotovil Kirchhoff temelje spektralne analize! Človeška kratkovidnost je zagrenila življenje neštevilnih genijalnih umetnikov in izumiteljev. Spomnimo se, kako je životaril Schubert. V vsaki enciklopediji lahko čitamo, da je bil Norvežan Abel največji matematik minulega stoletja: odkril je eliptične integrale, brez katerih ne bi bila mogoča sedanja tehnika. In vendar je umrl Abel obupan in sestradan s 24 leti in je preprečila njegova predčasna smrt prav gotovo mnogo važnih odkritij. S težko zbranim denarjem je odšel iz domovine v Pariz, a tudi tam se ni nihče zmenil za slabo oblečenega, redkobesednega tujca. Abelove spise so založili v Francoski akademiji. Našli so jih, prečitali in natisnili na državne stroške šele po avtorjevi smrti.

Inglesias se pritožuje

Obtožuje ameriške gospodarje, da preveč izžemajo otočane

Washington, D. C.—(FP)—Santiago Inglesias, vodja socialistov v senatu Portorika in tajnik Panameriške delavske federacije, se pritožuje nad kongresom, ker je dovolil samo en milijon podpore otočanom, mesto zahtevanih treh milijonov, ki bi tako komaj zadostovali za prvo silo. Silen hurikan, ki je pred dvema letoma opustošil otok, je pahnil prebivalstvo v največjo bedo, katere en borni milijonček ne bo mogel omiliti. Dalje obtožuje ameriške gospodarje otoka, da naravnost kruto izkoriščajo siromašno ljudstvo, čigar zemljo so si prilastili nepostavno. Povprečna plača delavca na portoriku je $150 do $200 na leto, a kaj, ko je več kot polovica otočanov še brez tega bornega zaslužka. Vsled tega vlada na otoku velika revščina, ki je vzrok raznim boleznim in šestdeset odstotkov otrok boleha vsled podhranjevanja.

Inglesias predlaga, da kongres dovoli otoku petdesetmilijonsko posojilo, katero bi se porabilo za ekonomsko rekonstrukcijo in sistematično industrializacijo otoka, obenem pa da bi se enforsiralo zemljiške in delavske zakone. Inglesias je mnenja, da bodo ameriški finančniki nasprotovali njegovemu programu, zato ne goji prevelikih upov v njegovo uresničenje.

Čikaški prohibicni car degradiran

Chicago.—E. C. Yellowley, ki je bil zadnjih pet let prohibicni administrator v čikaškem distriktu, se prihodnji torek umakne novemu administratorju, ki ga je imenoval justicni tajnik Mitchell, ki je zdaj glavni šef izvajanja prohibicije v deželi. Novi čikaški administrator je John F. J. Herbert, ki je doslej upravljal distrikt Montana-Idaho. Yellowley bo odslej le "supervisor of permits," kar je majhna šarža v suhaškem aparatu. Justicni tajnik je tudi reorganiziral distrikte. Doslej je bila Amerika razdeljena v 27 distriktov glede izvajanja prohibicije, zanaprej pa jih bo le sedem, ki so seveda večji. Čikaški distrikt bo No. 7 in bo obsegal države Illinois, Indiano in Wisconsin.

Lockwood našel "rdeco nevarnost"

Washington, D. C. — B. G. Lockwood, bivši tajnik v odboru republikanske stranke, ki je leta 1924 poslal detektiva Blair Coana v Montano in Iowo, da bi "dobil" senatorja Wheelerja in Brookharta, ki sta razgaljevala korupcijo generalnega pravdnika Harry Daughertyja, je posvetil več kot dve strani v reakcionarnem National Republic magazinu, katerega je nekoč urejeval, "rdeči ekonomski nevarnosti," ki baje preti Ameriki. V članku toži, da kratkovidni ameriški kapitalisti opremljajo sovražno silo (Sovjetsko unijo) s sredstvi, s pomočjo katerih bo ista strmoglavila ameriško kapitalistično vlado in jo nadomestila z delavsko diktaturo.

Lobisti nasprotujejo 48-urnemu delovniku za ženske in otroke

New Orleans, La.—Lobisti, ki zastopajo koristi tovarnarjev v Louisiani, srdito nasprotujejo predlogi, katera določa 48-urno delo na teden za ženske in otroke v industrijah in ki se baš nahaja pred senatom. Argumenti delodajalcev, ki se jih poslužujejo, so že stari. Trdijo, da je delovni čas v drugih južnih državah deset ur na dan, ali celo daljši, da bi 48-urni teden uničil industrijo in da ženske same rade delajo daljše ure, da več zaslužijo. Predloga ukljucuje med drugim tudi točko, ki določa čas za "lunch" na 30 minut do ene ure, ki mora biti ukljucen v 8-urni delovnik.

Izvolitev liberalca predsednikom univerze vznemirja kapitaliste

Chapel Hill, N. C.—Soglasna izvolitev Frank Grahama predsednikom univerze v North Carolini je zelo vznemirila lastnike bombažnih tovaren, ki vidijo v njem "boljševika," kakor imenujejo vsakega količkaj liberalnega človeka. Graham je lani protestiral proti linčanju Elle May Wigginsove, je zagovornik priznanja delavskih unij in je proti ženskemu ponočnemu delu v industrijah in proti 60-urnemu tedenskemu delovniku, vsled česar ni čudno, da ga kapitalisti nazivajo "boljševika" in da se ga bojijo.

Strela užgala dinamit na ladji; 30 mrtvih

Brockville, Ont., Kanada. — Zadnji četrtek je med nevihto strela udarila v jambor ladje, na kateri je bilo več zabojev dinamita, ki so ga rabili za razstreljevanje skal v reki Sv. Lovrenca pri poglobovanju. Dinamit je eksplodiral in raznesel ladjo in 30 mož, ki so bili na nji, na kosce.

Agitirajte za "Prosveto!"

Slovenska Narodna Podporna Jednota

Ustanovljena 9. aprila 1904 — Inkorp. 17. junija 1907 v državi Illinois

2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. — Tel. Rockford 4904

GLAVNI ODBOR S. N. P. J.

UPRAVNI ODSEK:

VINCENT CAINKAR, predsednik.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
FRED A. VIDER, gl. tajnik.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
BLAS NOVAK, tajnik bol. oddelka....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
JOHN VOGRICH, gl. blagajnik.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
FILIP GODINA, upravitelj glasila....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
JOHN MOLEK, urednik glasila.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

ODBORNIKI

ANDREW VIDRICH, prvi podpredsednik, 669 Russell Ave., Johnstown, Pa.
DONALD J. LOTRICH, drugi podpreds., 1937 S. Trumbull Ave., Chicago, Ill.
JOHN J. ZAVERTNIK, gl. zdravnik.....3724 W. 26th St., Chicago, Ill.

GOSPODARSKI ODSEK:

FRANK ALESH, predsednik.....2124 S. Crawford Ave., Chicago, Ill.
JOHN OLIP.....3624 W. 27th St., Chicago, Ill.
JOSEPH SISKOVICH.....1009 E. 74th Street, Cleveland, Ohio.

POROTNI ODSEK:

JOHN GORŠEK, predsednik.....414 W. Hay St., Springfield, Ill.
ANTON ŠULAR.....Box 27, Arma, Kans.
JOHN TRČELJ.....Box 257, Strabane, Pa.
FRANK PODBOJ.....Box 61, Park Hill, Pa.
FRANCES ZAKOVŠEK.....1016 Adams St., No. Chicago, Ill.

OKROŽNI ZASTOPNIKI:

GEORGE SMREKAR, prvo okrožje.....127 Main Ave., W. Aliquippa, Pa.
JOHN LOKAR JR., drugo okrožje.....695 E. 162nd St., Cleveland, Ohio.
FRANK KLUN, tretje okrožje.....Box 658, Chisholm, Minn.
JOSEPH BRATKOVICH, četrto okrožje.....R. R. 7, Pittsburg, Kans.
FRANK KLOPČIČ, peto okrožje.....P. O. Dines, Wyo.

NADZORNI ODSEK:

FRANK ZAITZ, predsednik.....3639 W. 26th St., Chicago, Ill.
ALBERT HRAST.....555 S. Pierce St., Milwaukee, Wis.
MICHAEL PLESHE.....510 Madison Ave., N. S., Pittsburgh, Pa.

POZOR!—Korespondenco z glavnimi odborniki, ki delaje v gl. uradu, se vrši takole:
VSA PISMA, ki se nanašajo na posle gl. predsednika, naj se naslovo na predsednikovo.
VSE DENARNE pošiljatve in stvari, ki se tičejo gl. upravnega odseka in jednote vobče naj se pošiljajo na gl. tajništvo.
Vse zadeve, tičoče se bolniške podpore, naj se pošiljajo na bol. tajništvo.
Vse zadeve, v zvezi s blagajniškimi posli, naj se pošiljajo na blagajništvo.
VSE PRITOŽBE glede poslovanja v gl. upravnem odboru naj se pošiljajo Frank Zaitz, predsedniku nadzornega odbora.
VSI PRIZIVI na gl. porotni odsek se naj pošiljajo na John Gerška, predsednika porotnega odseka.
VSI DOPISI in drugi spisi, naznanila, oglasi, naročnina in sploh vse, kar je v zvezi s glasilom jednote, naj se pošilja na "PROSVETO," 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
NOTE: Correspondence with the Supreme Office should be addressed as follows:
Communications for the supreme president should be addressed to him.
All remittances of money and business concerning lodges and members other than sick benefit should be addressed to the secretary's office.
Matters of sick benefit should be addressed to the assistant secretary.
Financial matters under the jurisdiction of the treasurer's office should be taken up with him.
Complaints concerning the work of the executive board should be addressed to Frank Zaitz, chairman of the Board of Supervisors.
Charges, complaints and appeals should be addressed to John Geršek, chairman, Judicial Committee.
Articles for publication, announcements, advertisements, subscriptions and all other business pertaining to the official organ should be addressed to "PROSVETA."

St. Paul ne mara upraviteljskega sistema

St. Paul, Minn.—Zagovorniki "city manager" sistema mestne vlade v St. Paulu so doživeli občuten poraz pri ravnokar minulih primarnih volitvah. Volilci so se izrekli proti predlagani spremembi mestnega vladnega sistema z veliko večino devet tisoč glasov.

Tekstilna unija pomaga unionistom na jugu

New York.—Ker obstoji možnost, da vsak čas izbruhne stavka tekstilnih delavcev v Danville, Va., kjer ima svoj sedež največja lokalna unija južno od reke Potomac, je eksekutiva United Textile Workers unije sklenila, da organizira pomožni fond za slučaj morebitne stavke. Če stavka izbruhne, bo prizadetih okrog dvanajst tisoč delavcev. Ker se bombažna industrija nahaja v depresiji, se pričakuje, da bo stavka dolgotrajna in boj za dosego boljših delavnih pogojev in zvišanje mezd zelo težak.

Velika vojaška razstava v teku

Napad v Chateau-Thiery.

Zgodovinsko orožje iz revolucijske dobe do danes.

Velikanski umetni ognji razstavljeni od Thearle-Duffield Co.

Vojaški tournament in razstava Sixth Corps Area, U. S. Army 21. do 29. junija v Soldier Field, Grant Park, Chicago.

Zvečer ob 8. uri. — Matinees 2.15 P. M. Junija 22, 26 in 29.

Vstopnina $1.00. Za otroke 50c. Reservirani sedeži $1.50—Box sedeži $2.50. Nobenih drugih vstopnin v razstavi. Čisti prebitek je v pomoč vdovam in sirotam vojaških družin.

SLOVANSKI VEČER v petek dne 27. junija.

VABILO NA VELIKI PIKNIK

katerega priredi

Lovski Klub na Bon Air, Pa.

v petek dne 4. julija 1930, na navadnem prostoru

V slučaju slabega vremena se piknik vrši naslednji dan.

Točno ob pol tretji uri bomo imeli vaje v streljanju; če katerega veseli, se mu nudi ugodna prilika za streljanje.

Uljudno vabimo vse Jugoslovane domače in iz bližnjih naselbin na ta piknik. Za dobro in točno postrežbo v vseh ozirih bo skrbel veselični odbor.

Torej na svidenje 4. julija! Kliče in vabi ODBOR.

VABILO NA

VELIK PIKNIK OZIROMA IZLET

katerega priredi

Slovensko pevsko društvo Prešeren

PUEBLO, COLO.

Piknik se vrši v petek dne 4. julija t. l. v krasnem Prešernovem domu v Rye, Colo.

Rye leži kakih 30 milj jugozapadno od Pueblo, ter 25 milj severnozahodno od Walsenburga. Klub Prešeren prijazno vabi naše občinstvo iz Pueblo kakor tudi rojake in rojakinje iz Walsenburga in okolice, da se gotovo tega izleta udeležijo. Pridite in praznujte veseli "DAN NEODVISNOSTI" v prosti naravi, v krasnem letovišču v Rye.

Preskrbljeno bo, da se bo za mali denar dobilo dovolj jesti in dovolj piti. Popoldne se bodo vršile razne tekme.

Vstopnina 25c za odrastle in 10c za otroke.

V največjem številu vas pričakuje odbor pevskega društva PREŠEREN.

ROSA

Povest o dveh ženah
Spisal Angelo Cerkvenik

(Povest, ki je bila nagrajena v literarnem kontestu Prosvete)

— Ločiva se! Glej, ločitev bo najboljši izhod iz tega pekla, če ne moreš drugače umeti, kar je meni samo ob sebi umljivo.

— Ločiti se? Ne, Rosa! Dovolj slabega sem ti storil!

— Ali misliš, da mi bo posebno prijetno, če bom morala venomer gledati tvoje trpljenje?

— Obljubljam ti, Rosa, da ne bom trpel. Najino življenje bo prijetnejše, nego je bilo kdaj prej; prejšnji harmoniji bova pridala vsak svojo požrtvovalnost . . .

— Poskusiva! Vsejeti hočem, da nama bo uspelo!

Poslovila sta se.

Rosa je pisala:

"Sama sem. Tako zelo sama. O, zahotelo se mi je pesmi severne brezmejne beline, da bi našla zmisel v absolutnem miru . . .

Hotela sem verjeti, da bom mogla živeti mirno, a verjeti ne morem.

Niti besedam ne morem več verjeti, ki jih govorim.

Kaj vse ne govorim o zakonu! Vse, karkoli povem, je tako čudno in žalostno. Niti sama ne morem verjeti. In vendar je vse v svojem bistvu resnično. Razum mi pravi tako, podzavest drugače. Zaman: podzavest je močnejša! Saj je vse lepo in prav, a bolesti mi ta zavest ne zmanjša.

Z Bojom ne bom mogla živeti. Bojo bo trpel zavoljo Tanje.

Žalostnih ljudi ne ljubim. Ne morem poleg njih živeti. Dokler sem tukaj, hočem videti okrog sebe srečne in zadovoljne ljudi.

Moje življenje je presekano na dvoje in vendar bi bila tako rada vesela.

Ranjena sem in rada bi pela, vriskala . . .

Ločiti se bom morala . . .

Da bi se sama umorila? Ne, kljub vsemu je življenje prelepo . . .

In kako bi Bojo živel v zavesti, da sem šla zavoljo njega v smrt? Kako bi nosil težo te zavesti? In če bi se kdaj pozneje razočaral — Tanjo, kar ni nemogoče, kako bi mu bilo, ko bi se zavedel, da me je pognal v smrt na ljubo fati morgani?

O, ko bi moški vedeli, kako zelo enake smo si skoraj vse ženske med seboj, ko bi vedeli, kako malo pridejo tiste malenkostne razlike pri posameznih ženskah v poštev, kako kmalu bi prenehali iskati v vsaki nepoznani jim ženski kaj novega. Moški je kakor zemeljska krogla. Vrti se, vrti in vedno se vrača na isto mesto. Ko se vrne na mesto, kjer je nekdaj že stal, in ugotovi, da je zopet prehodil že *znano* mu pot, se sam sebi smeje in čudi — prihodnji dan pa zopet pozabi na vse in zopet odide na isto pot . . . Zakon se stotič zopet povrne na isto točko zemeljske oble . . . V vsaki še neokušeni ženski sluti devico, v vsaki še neznani deklici svetnico, v vsakih še tako navadnih očeh — čarodejko, v vsakem še tako vsakdanjem srcu — čudežno lepoto, dobroto in plemenitost! Ko okusi od vsega drobtinico in uteši svoj glad, se zopet vrača s početka na staro pot . . . Čimbolj je varan, tembolj je lahkoveren . . .

Osel gre na led samo enkrat, moški ume to oslovsko lastnost potisočeriti . . .

Dobre volje sem . . .

Naj končam, če ne bom napisala še kakšno neumnost!"

Smejala se je in si je čestitala.

Ali je morebiti vesela, ker je odšla Tanja? Mogoče! Ali more kontrolirati svoja čuvstva in občutja? Ne more. Trenutek joče za njo, v prihodnjem trenutku se veseli, da je ni več poleg nje. Odkod tako čudne in nagle spremembe v meni? Zakaj pade tako hitro in nepričakovano v lepo, čisto, neomadeževano misel in željo — kapljica strupa, grda in umazana, marsikrat zločinska misel? Kar sama od sebe pride, ne da bi jo kdo vabil . . . Še več: proti volji pride; pride, čeprav jo sovražiš, čeprav se je braniš . . . Pride nepovabljena in nezaželjena . . . Pride, ker je v meni . . . je tisti drugi, tretji . . . deseti del mojga bitja, ki spi od pradavnine v meni.

Vsi smo takšni.

Solnce ji je pregnalo črne misli in ji prineslo sladak sen.

XVII.

Poskušala sta zopet živeti, kakor nekdaj; Bojo je bil vedno ljubezniv. Nikdar ni omenjal Tanje. Kramljal je z Roso o vsem mogočem, mnogokrat jo je vzel v naročje in jo božal, kakor v tistih prvih dnevih; zvečer je včasih sedel v njeni sobi, dokler ni zaspala, potem pa se je podal na delo. Čital je in pisal, da bi v delu potopil vedno znova vračajočo se misel, da bi izbil dno hrepenenja, ki je bilo — brez dna.

Rosa je skoraj že začela verjeti, da je bil Bojo Tanjo videl, spoznal in okusil, da se je njegovo hrepenenje utešilo. Verjeti je začela, da jo bo morebiti pozabil. Samo včasih ga je zalotila vsega zamišljenega, žalostnega, včasih tako zelo raztresenega, da je pri govorjenju zamenjal dvema besedama zloge tako, da je poslednji zlog prve besede zamenjal s prvim, zlogom druge besede, ne da bi bil to opazil . . . Mnogokdaj ni mogel kontrolirati izgovorjenih misli. Vendar je upala, da bo vse to minilo.

Bojo pa je vedel, da je ostala Tanja v njem neozdravljivo vraščena. Bila mu je kakor tuberkuloza, ki počiva v telesu, kakor bolezen, ki je — tukaj, neovrgljivo tukaj. Uro, dve je ne čutiš, tedaj pa nepričakovano občutiš v pljučih bolečino, kakor da te je nekdo zabodel z dolgo iglo . . . Pa čeprav bolezen v tebi spi, se vendar vsak trenutek zavedaš, da je bolezen vsak hip s teboj, da te niti za bežen trenutek ne zapusti. V tebi živi, je včasih zelo diskretna, niti potrka ne, stopa po prstih, a njen dih je vedno vroč in živ, čeprav poskuša živeti tih in neopažen, sam zase . . . Tako je živela tudi Tanja v njem.

Rad bi bil pozabil nanjo. Mnogokdaj je zatisnil oči, da bi ne videl slike, ki venomer kakor v filmu brzi pred očmi mu, zatisniti je hotel možgane, da bi zatrl misel . . . stiskal je pesti, da bi pobil nadležnega gosta. Zaman! Vračala se je vztrajno, smehljajoča se, mahajoča z belim robčkom, z zadržanimi solzami, neizplakanim krikom . . . Na sebi je začutil Rosin pogled in se je nasmehnil . . . Na čelu so se mu jele vrezavati globoke zareze, bister in jasen pogled mu je jela kaliti motna megla. Vse svoje bolesti je zapiral globoko vase . . . Včasih je za nekoliko bežnih trenutkov verjel, da je izbrisal Tanjo iz svojega srca, a hkratu je tudi Roso občutil kot težko breme . . . Kadarkoli je v njegovem srcu umrla Tanja, je jela v njem umirati tudi Rosa.

(Dalje prihodnjič.)

František Langer:

SLEPCI

Robijev konjiček je tekel v lahnem diru in tiho po cesti, ki se je kakor trak vila skoz gozd. Konjičkova kopita so puščala za seboj oblake prahu in ozke odtiske podkev.

Predirjal je že nekaj milj. Ob obeh straneh se je razprostiral gozd, poln pomladanskega vonja, črn kakor dve zavesi. Pod nogami je bila razpeta cesta, kakor bi bila umita, in nad glavo pas neba, veselo moder.

Robi je jahal, jahal in na nekaj mislil, kdo ve na kaj.

Naenkrat je zapazil, da sede pred njim na cesti v prahu trije otroci. Moral je hitro zadržati z vajeti konja. Bili so trije lepi dečki okroglih lic, v oblekcah z nazaj zavihanim ovratnikom, kakršne nosijo mornarji, najstarejši okoli dvanajstih, drugi kakih desetih in najmlajši morda treh let.

— S poti otroci! je zavpil nanje.

Vsi trije so se obrnili in dvignili roke proti njemu; njih punčice so se počasi obračale v smer, odkoder je prihajal glas, in iz njih okornega premikanja je spoznal, da so dečki slepi. Njih sinje oči so bile mrtve.

— Oh, revčki, je dejal in skočil s konja, ne genite se, da vas konj ne pohodi! Konj je zarezgetal, kakor bi hotel povedati, kje stoji.

— On je na nečem prijahal, je vzkliknil najstarejši deček, in drugi so ponavljali za njim: "Na nečem je prijahal . . ." Robi jih je prijel za roko in odvedel s ceste tja na rob gozda. Tretjega, najmlajšega, z drobnimi ustnicami, tako majhnimi kakor sesalce, je odnesel v naročju in ga nežno posadil na mah. Pogladil jim je lička, bila so mehka in bleda.

— Ne hodi odtod! je poprosil eden izmed otrok.

— Privedi nam sem tudi tisto svojo žival!

— Da, ne hodi proč in privedi jo sem!

Robi je storil tako. Privedel je konja, ga lahno pritisnil z roko in prisilil, da je legel na zemljo. Otroci so tipali okoli sebe s svojimi ročicami in ga iskali, potem pa posedli okrog njega. Gladili so konjička po tilniku, nozdrvih in po hrbtu, konjiček pa je njih božanje sprejemal s tihim hrzanjem.

— Vam ugaja moj konjiček?

— O, prav lep je.

— Lep, kaj ga vidite?

Otroci so se smejali z zvonkim smehom in govorili:

— Kako je lepo voljna njegova dlaka!

— Roka polzi po njej, kakor bi drsela po vodi.

— Kako narahlo diha! Kakor kadar trava šelesti v vetru.

— In nič na svetu ni bolj gladkega kakor njegov nosek.

— Pa pravijo, da ga ne vidimo, so se zopet smejali.

Robi je osupnil.

— Ali najdete v vsaki stvari toliko lepote?

Otroci so molčali; niso ga razumeli. Zato je izpremenil svoje vprašanje:

— Ali se vam zdi na primer, da je vse okrog vas lepo? Ali se vam zdi pomlad lepa,

Oba starejša dečka sta odgovorila drug za drugim s pojočim glasom, le najmlajši je molčal in se igral s konjem.

— Ah, pomlad! Slišim, kako začne nekakšno čisto novo gibanje in šumenje. Slišim ptice, ki prepevajo piskajoče, dolge in dolge pesemce, in ves božji dan ne nehajo žvrgoleti. Druge slišim le redkokdaj, imajo nizek in otožen glas. Ponoči, kadarkoli se prebudim, slišim ptička, ki poje pesem v različnih glasovih, in potem še dolgo časa trepeče zvok njegovega glasu, vrvra slabotneje, dokler ne zamre . . . Včasi slišim tudi dekleta, ki si prepevajo po vrtovih. Prepevajo od zore do mraka, prepevajo o vsem, kar jim pride na misel. Katera izmed njih zapoje v zraku, ko se zrak že shladi, čudovito pesemco, ki je polna hrepenenja, kakor vrvranje tistega nočnega ptička.

— Jaz pa, kadar grem zgodaj zjutraj z doma, sežem v travo ob cesti. Hladna je od mrzlih solz, ki jih je izjokala noč. Kasneje čutim, kako me boža nekaj toplega. To so žarki solnca, ki vzhaja. Tedaj se začno solze na travi izgubljati. Če primem za mlade liste dreves, čutim, kako je vsak po svoje lep. Nekateri se upogne, ko se ga dotaknem, ker je preveč nežen in prožen, nekateri je porasel z dlačicami, ki so mehke kakor krtov kožušček, drugi je zopet trd in gladek kakor kovano zlato. Kadar grem mimo drevesa, čigar veje, polne drobnih listov, vise navzdol kakor gube plašča — vi mu pravite breza — se moram vselej podrsati ob njegovo deblo. Njegova skorja je tako gladka, tako lepo gladka — morda so tako gladka lica deklet, ki vsak večer prepevajo. In kaj šele cvetice, kadar se jim dotaknem! Tipljem njih drobne žilice, vsaka je obrobljena s cvetnimi listi, tipljem čašo, vse, vse . . . Čutim, kako so nekatere težke kakor iz svile, druge zopet lahke kakor dih. Včasi sem zagrabil že tudi metulja, pomladanskega metulja. Bil je ves prašen, in samo njegov prah mi je ostal na prstih.

— Drugič zopet, kadar grem v milo naravo, nas omamijajo najrazličnejše vrste vonja. Dobro jih razločujemo. Vsak vonj poznamo; tistega, ki plava, ki ga izdihavajo bregovi potoka. Po vrtovih diši španski bezeg, glog in kostanji. Ah, in kadar zacveto lipe . . . Kako lepo bi bilo spati pod cvetočo lipo. Tudi vonj čebelnega medu poznamo in vemo, kdaj nam brenči čebela okrog glave. Gozd je poln vonja po smoli. Po njem uganemo, kje rasejo borovci, katerih dih je tako žalosten in globok, in kje rasejo jelke, ker je okrog njih v vzduhu nekaj veselega, in če pridemo do brinovega grma, ga spoznamo že od daleč, ima vesel in razposajen vonj. Nekoč smo bili na pokopališču in smo začutili vonj po cipresah. Bil je zamolkel in bolesten.

— Koliko veste! se je začudil Robi.

— Kaj mi, mi vemo le malo. Ko bi vi poznali Elo! Česa ta vse ne ve!

— Kdo je Ela?

— Ela je naša sestra. Ni je tukaj, šla je dalje v gozd, kjer teče potok. Ela je rada na bregu in se igra z vodo. Potem pride po nas in nas spravi domov.

— Ali ona vidi?

— Ne, tudi ona ne vidi. Nihče izmed nas ne vidi, tudi mamica ne. Ampak Ela ima s seboj Miška.

— To je brškone pes?

— Je, čisto majhen psiček. Ampak on vidi. Menda vse živali vidijo. Vendar pa on nič ne ve in ne more nič povedati.

Eden izmed dečkov je del roko k ustom in zaklical v gozd: "Ela, pridi no, nekdo je tukaj!" "Ela, Ela!" so klicali nato vsi trije.

Čez nekaj časa so se zaslišali koraki in lajanje psička. Iz gozda je stopila deklica, ki jo je vodil majhen, črn pes. Kar naprej je lajal.

— Miško, tiho bodi! so vpili nad njim otroci.

Robi je ves začuden gledal deklico. Do sitega je na njej napasel oči, ker je vedel, da ga nihče ne opazuje. Imela je svetlozeleno obleko, ki se je tesno prilegala k telesu, na vitko, valovito linijo bokov, na pas in na prsa. Iz širokih rokavov so gledale bele roke z nežnim zapestjem in iz obleke, ki je bila na vratu malo izrezana, bel vrat. Šarenici sta bili veliko bolj temni kakor pri nje bratih, bili sta skoraj vijoličasti, toda prav tako nedoločni, brez izraza, nemi.

— Kdo pa je pri vas?" je vprašala.

Robi je sam odgovoril: "Prijahal sem na konju. Toliko da jih so bili na cesti. Toliko da jih konj ni pohodil."

— Dečki se vedno radi izgube. Toda sem nihče ne prihaja in se jim nič ne pripeti.

— Sedel sem med nje in pripovedovali so mi veliko zanimivega, za kar se prej še zmenil nisem.

— Verjamem, mi slepci vendarle marsikaj vemo.

Otroci so ji segli v besedo: "Ela, daj nam Miška, da gremo k potoku." Vzeli so psička in odšli, držeč se za roke, da bi se ne zaleteli v drevo. Tudi Robijev konjiček se je vzdignil, kakor bi hotel iti za njimi, potem se je pa obrnil k jarku ob cesti in je pričel trgati travo.

Ela je sedla na mah, nekaj korakov od Robija.

— Tako nemirni so otroci, je rekla Ela. Sploh je zdaj v vsem polno nemira. Ali se vam ne zdi?

— Zakaj naj bi bilo polno nemira?

— Vsaj jaz ga v sebi čutim. Ali pa se mi morda samo zdi.

— Morda tudi ne. Pred leti, ko je vse brstelo, je bilo tudi meni prav tako čudno in nemirno pri srcu. Pojavilo se je vse polno vprašanj, vsaka reč je napravila name globok vtisk. Kadar sem pogledal cvetočo jablano, mi je vselej zatrepetala vsa duša. Ob večerih nisem mogel poslušati žvižganje kosa.

— Tako, prav tako se godi tudi meni. In takšen nemir je povsod, naj grem kamorkoli, verjemite mi, v cvetlicah, pa tudi v brenčečih mušicah, ki sem jih slišala nad potokom. In zakaj je to?

(Dalje prihodnjič.)

Sloan's Liniment

Kako izboljšati vaš apetit in prebavo

V vsakem okraju je veliko ljudi, ki so hvaležni Nuga-Tone za njih boljše zdravje in povečano moč. Nekateri imajo slab apetit, prebavne nerednosti, pline, napetosti v želodcu in črevih, obistno ali mehurno draženje, drugi so slabi, nervozni, niso mogli spati, bili so na splošno oslabeli—vse to vsled zaprtnice in njenih strupov.

Nuga-Tone pomaga k boljšemu zdravju. Nuga-Tone odpravi iz telesa bolesen goječe nečistoči, vredi in ojača organe in sele pomaga splošnemu zdravju. Vživajte Nuga-Tone je nekaj dni in opazili boste čudovit uspeh. Vi lahko kupite Nuga-Tone kjerkoli se prodajajo zdravila. Ako vaš trgovec tega nima v zalogi, recite mu, naj istega naroči za vas od njegovega prekupčevalca.

(Adv.)

Presenetljiva reprodukcija

iz bojišča v Chateau-Thierry!

Zrakoplovi, tanki, artilerija, kavalerija, pešci in drugi v AKCIJI.

Največja vojaška demonstracija pokazana v Združenih državah.

Velikanski "Umetni ognji" razstavljeni od Thearle-Duffield Co.

Vojaški tournament in Razstava

Sixth Corps Area, U. S. Army,

21. do 29. junija

v Soldier Field, Grant Park, Chicago.

Ob večerih ob 8. uri. Matinee 2:15 P. M. Junija 22, 28 in 29

VSTOPNINA JE $1.00

Za otroke 50c. Reservirani sedeži $1.50

"Box" sedeži $2.50

Čisti prebitek je v pomoč vdovam in sirotam vojaških družin

(Slovenski večer v petek dne 27. junija.)

Kupite si farmo v Wisconsinu.

Rodovitna zemlja, zdravo podnebje. Na prodaj imamo farme 40-47-80-120 in 160 akrov obdelane farme. Cene so sedaj zelo nizke. Kupi se z lahkimi pogoji.

RIGHT REALTY CO.
Ermens & Ocvirk
502 National Avenue,
Milwaukee, Wis.

NAROČITE SLIKE JOŽETA ZAVERTNIKA

Gl. upravni odbor je dal izdelati velike slike pokojnega brata Jožeta Zavertnika. Slike so lepo izdelane in primerno velike ter pripravne, da se jih obesi v društvenih dvoranah ali privatnih domih. Upravni odbor želi, da se kmalu priglasijo z naročilj vsi tisti, ki se zanimajo in žele imeti slike. Cena posamezni sliki je $2.50, to je na mehkem papirju in brez okvirja.

VINCENT CAINKAR, preds. SNPJ.

Agitirajte za Prosveto!

NAROČNIKI POZOR!

Znamenje (June 30, 1930) pomeni, da vam je naročnina potekla ta dan. Ponovite jo pravočasno, da vam lista ne ustavimo. Ako lista ne prejmete, je mogoče vstavljen, ker ni bil plačan. Ako je vaš list plačan in ga ne prejmete, je mogoče vstavljen vsled napačnega naslova, pišite nam dopisnico in navedite stari in novi naslov.

Naši zastopniki so vsi društveni tajniki in drugi zastopniki, pri katerih lahko plačate naročnino.

Naročnina za celo leto je $6.00 in za pol leta pa $3.00. Člani SNPJ doplačajo $4.80 za leto, za pol leta $2.40.

Za mesto Chicago in Cicero za leto $7.50, pol leta $3.75, za člane $6.30.

Za Evropo stane za pol leta $4.50, za vse leto pa $9.00.

Tednik stane za Evropo $1.70. Člani doplačajo samo 50c za poštnino.

Naročnino lahko tudi sami pošljete na naslov:

Upravništvo "PROSVETA"
2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Naročnina za list Prosveta

Za Združ. države in Kanado	**$6.00**
1 tednik in	4.80
2 tednika in	3.60
3 tedniki in	2.40
Za Cicero in Chicago je	**$7.50**
1 tednik in	6.30
2 tednika in	5.10
3 tedniki in	3.90
Tednik sam stane	**$1.20**
Tednik v Evropo stane	**1.70**
Poštnina za tednik v Evropo	**.50**
Mladinski List stane	**$1.20**
Ml. List v Evropo stane	**1.50**

Cena oglasom po dogovoru.
Filip Godina, upravnik.

Stara in zaupna prijateljica

je ta dobro poznana banka svojim odjemalcem, katerim vedno rada pomaga in daje nasvete. Ona izvršuje vseh vrst bančne posle in prodaja parobrodniške liste vseh družb.

Ne pozabite se obrniti na njo kadar kaj potrebujete.

KASPAR AMERICAN STATE BANK

1900 Blue Island Ave. CHICAGO, ILL.

Tiskarna S.N.P.J.

SPREJEMA VSA

V TISKARSKO OBRT SPADAJOČA DELA

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvatskem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugih

VODSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S.N.P.J., DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne. Cene zmerne, unijsko delo prve vrste.

Pišite po informacije na naslov:

S. N. P. J. PRINTERY
2657-59 So. Lawndale Avenue
CHICAGO, ILL.

TAM SE DOBE NA ŽELJO TUDI VSA USTMENA POJASNILA